

BESEDNIK.

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

Izhaja 20. vsakega mesca.

Velja celoletno 2 gld. — polletno 1 gld.

List 10.

V Celovecu 20. oktobra 1877.

Leto IX.

Razpelo starega duhovnika.

(Priobčil Št. K.)

I.

Podal sem se iz doma, da bi obiskal enega mojih sorodnikov, ki je na kmetih bival kot uradnik.

Pridem k njemu, in ostanem pri njem skoraj šest tednov. Stari župnik, najveljavniši človek v vasi, ki se je pogostoma z mojim stricem pečal, me je vedno nagovarjal, naj ga pridem obiskat. Jaz sem mu to obljubil, in grem nekega dne k njemu; njega ravno ni bilo domá: Ne vedé kaj početi, ogledujem vsaki predmet, ki mi pride pred oči; farovž je stal med dvoriščem in vertom, vse pohištvo je bilo čedno, toda priprosto. Kar me je najbolj zanimalo, bilo je očernelo razpelo, ki je bilo berž ko ne precej staro, ker je bilo že močno oguljeno. Na spodnjem kraji razpela je bilo vrezano: „meseca julija 1796.“ — To razpelo je bilo hranjeno z največo skerbjo. Ker je bilo s steklom pokrito. Ravno sem je ogledoval, ko je župnik čez prag stopil. Sprejel me je z veliko radostjo, kakor da bi mu bil brat.

II.

Bolj častitljive glave in lepšega obličja, kakor ga je imel ta stari dušni pastir, nisem še videl, da si je bil že 75 let star. Njegovo čelo je bilo gladko, kot slonova kost, in neka nepopisljiva blagoserčnost se je brala na njegovem obrazu. Njegovi častitljivi lasje so mu na ramah počivali. Nasmeh, ki je kazal in pričal od njegovega angeljsko čistega serca, videl se mu je vedno na ustnicah; ko je svoje roke iztezal, tresle so se mu kakor da bi hotel blagoslov deliti. Ta sivi starček, ki je znal biti po potrebi oster in krotek, bil je pravi oskerbnik ubogih. Več kot 40 let je bil dušni pastir v tej vasi, in ni ga bilo dneva, da ne bi bil komu kake dobrote storil. Bolnikom je k zdravju pomagal, ubogim je zdatne pomoči delil, ostarele bolnike obiskoval, mladenčce ovaroval, da niso prave poti zgrešili, in na pravo pot vračal, ki so zašli; z eno besedo, vsi so dobrohotnost njegovo skusili, vsi enoglasno ga hvalili.

Njegova telesna postava je bila resnična podoba njegove duše. Obdajal ga je neki nebeški mir, in vsakdo se je blizo njega dobro čutil. Že sam pogled na-nj, ki se je v duhovskem stanu postaral, je človeku dobro dél. Z velikim spoštovanjem sem mu roke poljubil, ktere vsaki dan Bogá prijemajo.

III.

Dobri starček se je razveselil, ko me je videl; govoril mi je od mojega strica, s katerim se je vsaki dan shajal, govoril je od politike, z eno besedo, od vsega je govoril, samo ne od svojega delovanja. Zopet pogledam od strani na razpelo, in on, ki je to zapazil, nasmehne se in pravi: „Kaj ne, da se vam to staro razpelo čudno zdi, in pa letna številka na njem? Ono je spomin na zgodbo, ktero vam povem. Lep večer je, tedaj greva lahko na vert, ako vam je ljubo.“ Stari duhovnik me prime za roko, in me pelje na vert. Vsedeva se na klop pod košatim drevesom, in on mi takole pripoveduje:

IV.

„Ko se je v naši deželi (na Francoskem) punt unél, bil je moj oče oskerbnik Vimarskega gradú, ki zdaj razdert stoji. Baron Mesnil je mojega očeta rad imel, in ga kakor svojega brata spoštoval. Moj oče je ravno tako barona ljubil, pa vendar ni ga mogel rešiti, da si je vse mogoče storil. Ko je namreč zdijvana druhal do oblasti prišla in je toliko nedolžne kervi prelivati začela, bila sta tudi baron in njegova edina hči v ječo veržena, češ, da sta izdajalca domovine; zatožil, ju je bil gerdo nehvaležen hudobnež, kteremu je bil baron mnogo dobrega storil. Zastonj je šel moj oče v mesto, da bi ju, ako mogoče, rešil, in jima povedal, kaj se je med tem vse prigodilo: vse njegovo prizadevanje ni nič izdalo. Baron in njegova hči sta bila v smert obsojena; oh, takrat jih je bilo na tisoče pomorjenih samo zato, ker je je kak hudoben človek zatožil, da so „nasprotniki domovine“. Ko so barona v smert peljali, ni mogel moj oče vderžati svoje jeze, zavpil je: „Oj hudobneži! o brezbožniki!“ . . . In potem, ko je tudi baronova hči, lepa angeljsko čista duša na morišče stopila, in ji je bila glava odsekana, prisegel je moj oče, da se hoče maščevati nad krivičnimi zatiraleci vere in vse pravice. Pride domú, najde grad razdjan in pogorél, in to ga še bolj očemeri. Nabere tedaj tropo oboroženih, večidel izmed baronovih podložnikov, in se podá ž njimi v Vimarsko lesovje. Jaz sem imel takrat dvanajst let. Kakor moj oče, tako sem tudi jaz ves gorel, maščevati se nad morilci našega graščaka. Tri leta sem v gozdu živel, in vedno smo bili v strahu in v nevarnosti zastran hudobnih prekuenežev; večkrat smo se morali z orožjem braniti, in v vseh teh bojih misem bil nikoli ranjen.

V.

Enkrat nas je bilo blizo tristo, ki smo se bili zbrali v Brijanski pristavi, da smo sv. mašo slišali. Naš duhovnik, ki je nam služil tudi za vojaškega kaplana, se je pripravljaj k sv. maši. Nepoterpežljivo smo čakali na sveto opravilo. Kmetje so bili po stenah povsili belo platno, drugi so iz dilj na-

pravili oltar, kakor jim je bilo ravno mogoče. Dve voščeni sveči in nekaj cvetlic, pa razpelo — to je bil ves altarjev kinč. Na zadnje se začne maša, bilo je o polnoči. Dokaj lepo je bilo videti te stare priproste brambovce s pripognjenimi glavami klečati na tem ubogem mestu, kamor je imel koj z nebes stopiti Sin božji tako, kakor je bil pred osemnajstimi stoletji v Betlehenski hlev stopil, da bi ga mi vredno počastili. Kako pobožno so molili ti kmetje, ti korenjaki, ki so zapustili plug, da so zgrabili za puško in za meč, posebno zato, da so se za vero in za pravico bojevali, ki so s paternoštrom v roki in svete pesme prepevaje v kervave boje se zaganjali. Človek bi bil mislil, da živi v prvih časih kristijanstva, ko so sveto Kristusovo vero še preganjali, kristjane lovili in morili, in so bili verniki prisiljeni v podzemeljskih luknjah zbirati se k službi božji. Lepa, mikalna služba božja! Kam stopi Bog doli z nebes, da se iz ljubezni do nas daruje! On, ki je resničen Bog, ne potrebuje ne zlatá ne škerlata, da se ž njim kinča; brez kadila in cvetličnih vonjav stanuje tu, ki je v ubožnem Betlehenskem hlevu prebival; in kristjan moli tu na kolenih skritega Boga, in veruje, da njegove prošnje milostivo sprejema. Ti dobri ljudje so tu klečali, in Boga, Gospoda vojskinih trum za zmago prosili, ali pa, ako je njegova sv. volja, da srečno umerjejo za Boga in brambo domovine.

Na enkrat slišimo iz daljave nek ropot, in eden stražarjev, ktere je bil moj oče v okolici razpostavil, prisopihal je rekoč: „Sovražniki se bližajo, bežimo!“ — Vsi poskočijo na noge. Moj oče pa jim pravi: „Pobegniti se ne spodobi; vzemite orožje, in pojdemo sovražniku naproti!“

Pri teh besedah dene paternošter okoli vratú, in tako storijo vsi drugi. Vredijo se, pa grejo iz pristave. Hotel sem tudi jaz, kakor po navadi, iti z očetom, toda on mi velí: „Ti ostani tu na pristavi, tu sem se bodo donášali ranjenci, ti boš skerbel za nje.“ Bilo je že jutro, oni so odšli, in kmalo je bilo vse tiho okoli mene. Pol ure potem se je slišalo pogosto streljanje, in kmalo po tem so se začeli ranjeni donášati.

Jaz sem se tresel, kakor šiba, ker sem se bal, da je morebiti tudi moj oče ranjen, in kodarkoli je voz z ranjenimi došel, planil sem ven gledat. Potem sem se vernil v skedenj, ki je bil malo prej v kapelo spremenjen, in poln ljudi; ali zdaj je bil prazen; jaz pokleknem pred altar, kjer je stalo razpelo, sveče so še gorele, in prav goreče Boga prosim, da bi mojemu očetu to milost dal, da se srečno iz bojišča verne. Potem skočim zopet na noge, podam se k ranjenim, in glej! kmetje stopijo z nosilnico čez prag. Hotli so me proč spraviti, ali jaz padem nad ranjenega ves iz sebe, bil je moj oče.

V tem strašnem trenutku mi je bil Bog posebno moč dal. Nisem ni solz prelival. Hladnokerven ostanem. „Oh!“ pravim, „oče! tedaj ste ranjeni!“ in ga objamem. Pa on mi ne odgovori. „Ali je mertev?“ začuden vprašam kmete, ki so ga nosili; oni pa so le z glavami majali. Spravijo ga na posteljo! ležal je tu kakor mertev. Na levem sencu je bil ranjen, in ves obraz mu je bil s kervjo oblit.

VI.

Tu izdihne žalostno eden izmed kmetov in pravi: „Škoda je zanj, on je bil dober človek.“ Ko sem te besede slišal sem se začel jokati. Klical sem očeta, pa on mi ni dal odgovora. Prijel sem ga za roko, pa bila je merzla kot led. Hotli so njegovo rano preiskati in zavezati, in mene proč odpraviti. Ali jaz nisem hotel proč iti.

Tedaj vstane naš duhovnik in mi veli: „Moj sin! pojdi v kapelo, in moli za očeta, sam Bog more mu še pomagati.“ Ubogam, pokleknem pred razpelo in molim za nesrečnega očeta ondi tako dolgo, da sem se ves utrudil. Molitev je moje prežalostno srce malo utolažila.

VII.

Na Boga sem zaupal, in Bog je moje prošnjo uslišal: oče mi je ozdravel, in ko je bil konec naših nesrečnih prekucij, prišel je na posestvo našega nekdanjega gospoda. Mene je poslal v šolo, kjer sem dobro napredoval. Po dokončanih gimnazijskih šolah pridem domú.

Nekega dne sediva po večerji na kamneni klopi pred hišo, kar mi oče postane ves zamišljen in resnoben, ki se je sicer vedno na smeh deržal. Za roko me prime, vpre oči v mé, ter pravi: „Pavle! moji dnevi grejo h koncu; jaz čutim, da ne doživim več dosti spomladi. Misli mi je za tvojo prihodnost.“

Mene je nekak strah prešuil. Oče nadaljuje: „Stopil si že v moško starost; želim tedaj, da si en stan izvoliš, predno svoje oči na veke zatisnem!“ — „Prav je oče! — mu odgovorim — „Ker to od mene terjate, hočem vam vse odkriti: jaz nisem več gospodar svojega življenja.“

Mojega očeta so te besede kakor strela zadele. Oserčim se pa nadaljujem: „Tako je, oče! moje življenje ni več v moji oblasti. To skrivnost, katero sem dozdej sam za se hranil, moram zdaj vendar vam odkriti. Tisto strašno noč na Brijanski pristavi sem se vsled višega vdahnjenja pred altar podal, ki je bil v skednju postavljen, in ondi sem svoje roke h križu povzdignil, ter sem slovesno in terdno obljubo storil.“ . . .

„Zdelo se mi je, da neki skrivni glas pravi: Življenje tvojega očeta je le od tebe, od tvoje obljube odvisno. Jaz se nisem kar nič obotavljal. Za vaše življenje sem bil pripravljen dati svoje lastno življenje in svojo srečo. Prisegel sem, da hočem svoje življenje Bogu posvetiti, ako vi ozdravite. Pojdite, oče!“ — sem pristavil — in ga peljem v mojo spalnico; „jaz nisem svoje obljube pozabil, in da bi se je vedno spominjal, — pogledjte to razpelo — vrisal sem na nje mesec in leto te imenitne dogodbe.“

Moj oče je še ves čas tiho molčal. „In zdaj — jaz pravim — mislim svoje življenje Bogu tako posvetiti, da stopim v kako semenišče, da se pripravim za duhovni stan. Jaz želim postati duhovnik!“ Moj oče je še vedno molčal. Nepremično je stal in roke križem deržal, gledal pa me je z vpertimi očmi. Jaz mislim, da je vse v njem vrelo, ko sem mu tako govoril. Tedaj padem pred njim na kolena, in zavpijem: „Oče, odpustite mi, da sem zoper

vašo voljo si stan izvolil; zgodilo se je to zavoljo vas. Svoje Bogu storjene obljube pa ne smem in ne morem prelomiti.“

Komaj sem te besede izgovoril, se moj oče zbrhihta, solze mu v očeh igrajo, in objemaje me, pravi: „Jaz odobrujem tvojo volitev; izpolni svojo sveto obljubo. Kar mene zadeva, molil bom in Boga prosil, da postaneš svet duhovnik, in serčan vojak Kristusov.“

„Tri tedne potem sem stopil v Lavalsko duhovno semenišče. Dve leti po smerti mojega očeta sem bil mašnik posvečen, in ne dolgo za tem sem prišel v to vas, kjer sem že štirideset let dušni pastir.“

VIII.

Tega častitljivega starčeka, tega dobrega duhovnika ni več; za nekaj dni je mirno v Gospodu zaspal. Njegova smert je bila mirna, kakor njegovo življenje . . . Njegovo poslednje djanje se je lepo zlagalo z njegovim čednostnim življenjem. Ukazal je v svoji oporoki, da naj ga pokopljejo med ubogimi vaščani, ter da naj se na njegov grob le majhen lesen križ postavi. Pa vaščani niso popolnoma storili po oporoki; oni niso hotli, da bi bilo mesto neznan, kjer je bil njih pobožni dušni pastir pokopan. Lep, velik, veličasten križ iz kamna kaže mesto, kjer je zagreben, v sredi med svojimi ubogimi verniki, ktere je tolikanj ljubil, in blizo cerkve, v kateri je tako dolgo let Bogu služil. Na njegovem grobu stojé zapisane te kratke, ali mnogo pomeljive besede: „Tu počiva svetnik!“

Prijetni spomini.

II. Poganski in keršanski Rim.

Pravijo, da v Rimu ni tako živahno, kot v Neapolju, ne tako elegantno, kot v Parizu, ne tako bogato, kot v Londonu; a vidite se tukaj dve mesti ob enem, prvo pogansko, drugo keršansko. Obe ste ob svojem času vladale svet, in obe zapustile sledi svoje slave in moči. Poglejmo si je.

Nekdanji Rim je bil mnogo večí od sedajnega; nekteri pisatelji terdijo, da je imel do 5 milijonov ljudi, zdaj jih komaj 225.000 šteje. Dionis meni, da se ne vé prav, kje se mesto začne, in kje preneha. Postavljeno je na sedmero hribih, ki imajo sledeča latinska imena: Mons Palatinus, Capitolinus, Quirinalis, Coelius, Aventinus, Esquilinus, Viminalis. Zraven teh hribov je spadalo pod mesto še sedem drugih, namreč: Mons Vaticanus, Janiculus, Pincius, Citorius, Testaccius, Sacer, Marius. Zadnja dva hriba se najdeta zdaj zunaj mestnega obzidja. — Za čas največe slave je obsegalo mesto na tem obširnem prostoru 46.602 hiš, 2117 palač, 424 očitnih tergov, 470 molišč, 856 kopelj, 1352 vodnih zalivov, 48 obeliskov, 187 konjiških podob iz bron ali marmorja in slonove kosti, potem še 36 slavolokov, 14 vodotokov, ki so pitno vodo, in 24 cest, ki so ljudi, živež in bogastvo dovažali v mesto.

Imenitosti nekdanjega mesta so večidel razdjane. Toliko se je pa še

ohranilo, da se pozna prejšna podoba in lepota. Dobro ohranjena so mestna vrata: Porta major, Tiburtina, Appia. Slavoloki Septimija Severa, Tita in Konstantina še slavijo nekdanje vojvode. Tudi stojita še kamnena stebra Trajana in Antonija ter kažeta zgodovino teh mož v sto in sto rezljanih podobah, na mestu poganskih veljakov pa nosita na temenu bronasti podobi sv. Petra in sv. Pavla. Svetišče Romula in Veste, tudi Pantheon kažejo od zunaj še izvorno podobo, od znotraj so pa spremenjena v katoliške cerkve. Rimsko in Trajanovo sodišče sta tako izkopana, da zamoreš med krasnimi stebri še zdaj se sprehajati, in o starih Rimljanih sanjati. Razvaline obširnih kopelj Karakalovih in Dioklecijanovih, gledišče Flavijevo ali kolisej, ostanki cesarskih gradov, grobni spominki Hadrijana in Cestija ter Metelle so še zdaj pogleda in občudovanja vredni.

Sredi tega mesta se je ukoreninilo keršanstvo. Preganjano od veljakov in zasramovano od mestjanov si je izkopal za stanovanje živim in mertvim toliko sloveče katacombe. Ko so pa dosegli svoje pravice, postavili so si kristjani sedmero velikanskih bazilik, in sicer sv. Petra, sv. Križa in Matere božje v mestu, pa sv. Pavla, sv. Boštjana in sv. Lorenca zunaj mestnega obzidja. Zraven teh se nahaja po mestu še kakih 400 krasnih cerkev, ki nosijo blizo 100 kupelj. Prav imenitne so tudi papeške palače v Lateranu, na Kvirinalu in v Vatikanu zavolj bogatih in dragocenih zbirk. Sem se je spravljalo, kar je roka slikarja in kiparja umetnega storila, kar je človeški um učenega spisal, in kar je bogastvo starodavnega ali zanimivega si nabralo.

Kakor Jeruzalem vernim stare zaveze, tako je postal Rim središče vernim nove zaveze. Ker stanuje tam poglavar katoliške cerkve, ker počivajo tam svetinje mnogo svetnikov, in ker se vidijo tam najimenitnejši spominki naše vere: zato imenujemo Rim tudi sveto mesto, in rad ga obišče, komur se priložnost poda, in komur mošnja ne brani.

III. Pántheon in bogočastje Rimljanov.

V latinskih šolah smo dosti se trudili z Rimljani in Rimom. Na pamet smo poznali največe imenitosti tega slavnega mesta. Lepo število poganskih bogov in njih rodovine je moral poznati, kdor kljuka ni hotel. Še to smo profesorjem pravili, kako so nekdanj bogove častili. Dijak je bil po Rimu bolj znan, kot doma. Takrat celo nisem mislil, da bom 4. junija 1877 spregledoval toliko imenitni Pantheon in tam ne bogovom, temuč Bogu daritev opravil. Ker je to svetišče od zunaj in od znotraj še dobro ohranjeno, pogledajmo ga, kakošno je.

Panteon obstoji iz lope in rotunde. Lopa meri 300' po daljavi in 61' na široko, sloni pa na 16 granitnih stebrih ali slopih. Vsak je iz enega celega kamna vsekan, 38' visok in obsega 16' na okrog. Slopova zglavja ali kapitéli so iz belega marmorja in posebno lepo izdelana. Nadstrešje te lope je bilo nekdanj vse iz kovine in z bronastimi ploščicami tako pokrito, da se je od spodaj videla posrebernjena ali pozlačena plat. Na lieu se vzdigajo vlite podobe, steno lepšajo marmorne izrezljine, in tla lepšajo porfirnati tlak.

Skoz velikanska vrata, nekđaj pozlačena in zdaj začernelá, se stopi v okroglo svetišče ali rotundo. Človek se zavzame, kedar zagleda ta veliki obokani prostor, zakaj svetišče meri na počez 132', ravno toliko tudi do verha, in zidovje samo je 19' debelo. Panteon nima okna, temoč dobiva svetlobo od zgoraj, ker ima obok okroglo odpertino za 27' v premernik. Ker pa tudi dež od tam prihaja, zato so tla tako v sredino nagnjena, da se voda sama v žrelo odteka. Sedem velikih lev ali kotov je v zid vdelanih, tri so na pol okrogle, druge podolgasto štiriogeljne. Vsaka je z rumenima stebroma omejena in je bila za se majhno svetišče kakega boga. Jovovo podobo je hranila največa, ki vratom nasproti stoji; zdaj je tam veliki oltar in za njim molitveni kor za duhovščino. Pozidal je to svetišče Mark Agrippa leta 25. pred Kristusovim rojstvom, kar pred lopo starinski napis še zdaj spričuje. Posvetil je to zidovje vsem bogovom, zato mu je dal ime Pantheon, svetišče vseh bogov. Bilo je pa tako bogato dragih kovin in umetnih podob, in je še zdaj tako kolosalno, da so stari Rimljani se čudili, kako svet tak čudež nositi zamore.

Tak je bil Panteon nekđaj, tak je po večem še zdaj. Odpravilo se je, kar je bilo poganskih podob, in papež Bonifac IV. je leta 610 posvetil panteon za keršansko cerkev v čast matere božje in svetih mučenikov. Od takrat se je začel tudi obhajati god vseh svetnikov, kterega je Gregor IV. na 1. november preložil. Kar je bilo bronastega in kovanega, vsega vkup 450.000 liber, odzvel je papež Urban VIII. leta 1625, da se vlije iz tega čvetero vitih slopov in nebo nad grobom sv. Petra v Vatikanu. Samo vrata so še ostala na svojem mestu. Ko sem je odpiral in zapiral, čudil sem se debelosti in velikosti te vliite robe, ki pa sicer nima na sebi posebnih podob ali znamenj. Prej se je hodilo po pet stopnicah navzgor v svetišče, zdaj se pa gre navzdol, ker je Tibera toliko zemlje naplavila, da se je kraj za par čevljev vzdignil. Slavni Rafael in še nekteri umetniki so v tem svetišču pokopani, in imajo tu svoje lepe nadgrobnje spominke. Pogleda vreden je tudi veliki studenec z obeliskom, ki na tergu pred lopo stoji.

Ob tej priložnosti oglejmo si malo tudi bogočastje ali božjo službo poganskih Rimljanov. Rodovine vseh viših in nižih bogov ne bom našteval, pojdimo samo v panteon in poglejmo, kaj se je tam pred 1870 leti godilo. Moški in ženske imajo glave pokrite in obličje zagernjeno. Zdaj se priklanjšajo do tal; zdaj stopajo od desne na levo, to je proti solncu na okrog; zdaj devajo desnico na usta in se obračajo ter nagibajo proti jutru; zdaj pokleknejo na kolena, ali se vležejo celó z razpetima rokama na gola tla. To se godi tako dolgo, da kak duhoven mir zaukaže. Skoz vrata pritirajo za dar odločeno živinče, ki mora biti brez madeža, pozlačenih rogov, čez vrat belo prepasano in ovenčano. Daritev se začne s tem, da se oltar in mož posvetita. Z neko zmesjo iz otrobi in soli, mola salsa, mora se tudi odločena žival na čelu potrositi, im molar e. Potem vpraša duhovni: „A gone, ali mar začnem?“ Na odgovor: „Hoc age, le začni!“ pobije eden žival, drugi jej gerlo prereže, tretji v skledico kri pristreže. Tudi haruspex ali prerok prihiti, da na postranski mizi drob pregleda. Če so znamenja ugodna, takrat se drob in nekaj

mesa na oltarji sežgé, in daritvi se reče holocaustum, kar pa mesa ostane, to dobijo duhovni in njih družina. Na gorečo in everčečo daritev vlivajo vino in olje rekoč: „Accipe libens, na zdar!“ Daritvi je vselej sledila tudi gostija, ktere so se vdeležili darovalci in duhovščina. Petje in ples sta končala obred, ki je pa véasih tako nesvet postal, da se popisati ne da.

Gulj.

(Perzijska pravljica, po virih spisal Jos. Cimperman.)

Ispahanski prebivalci po svoji natori niso vstvarjeni za junaška dela, nasprotno pak je pri njih vdomačena nekova lokavost in razboritost, kakor pri malokaterem ljudstvu zemlje. Pri vsaki priliki, kedar jim gre za život, se vedó izviti preteči jim opasnosti, ipak morajo biti v takošnih slučajih okolnosti kolikor toliko zanimive, da se izplati trud.

Naslednja pravljica bodi temu dokaz.

Necega dneva gré Ahminbeg iz Ispahana v bezkonečen gozd, da bi srečal gulja, ter se skusil ž njim.

Gulji so bitja posebnih svojstev. Hudobni so in človeku sovražljivi ter skušajo v raznovertnih podobah in različnimi načini dobiti smertnika v svojo oblast, da ga pojedó. Umó ga najpred zaplesti v prepir s seboj in smert po močni roci guljevi je konec takovega besedovanja. Pokorni so smertnemu angelju, kateri jih preskerbljuje s trupli hudobnih ljudi, prepuščajoč le-tá njim v hrano. Živé zeló dolgo in so čestokrat stari nad stó let in še mnogo več. Bivajo pak osobito v golih, pustih dupljinah, da mogó že od daleč videti tujca, iti k njemu in začeti ž njim pomenek.

Te verste bitju gré tedaj Ahminbeg naproti, a bil se je verlo dobro pripravil na njegov sprejem ter vteknil v žep jajce in kepo solí. — Komaj se približa dupljini, ki je ob poti v Ispahan, ko ga iz dalje nekdó pozove po imenu: „Hej, Ahminbeg iz Ispahana! ti hodiš naopačnim potem in bodeš zašel! Kreni semkaj, jaz sem tvoj prijatelj Korembeg, sem poznal tvojega očeta in vém, v katerih ulicah si se rodil.“

Ahminbeg je dobro znal, da se gulj lahko promení v kakoršno koli si bodi podobo in da so mu sela in mesta poznana. Nikakor ni dvomil, da ga hoče gulj pogubiti, zató je sklenil, mu derzno iti naproti, nadejajoč se, s svojo lokavostjo in razboritostjo doseči, kar je rekel, potem pak srečno peté unésti.

„Prosim te, Ahminbeg, moj prijatelj, ustavi se in počakaj, da pridem k tebi,“ dé zopet gulj s prijaznim glasom.

Ahminbeg ustavi korake in gulj se mu približa.

„Ti nisi meni prijatelj, ti si duh leží,“ ga zaverne Ahminbeg, „a baš tebe iščem. Jaz imám moč zoper ljudi in živali na zemlji; poskusi! Dosedaj še nisem našel nikogar, ki bi takó močán in ugibičen bil, kakor jaz. Prišel

sem pak do tebe, ker sem čul, da ste vi, gulji, ako ravno ne meni kós, ipak mi jednaki, a jaz tega ne verjamem!“

Osupnen je poslušal gulj besede Ahminbeg-ove, kajti še nijeden smertnik ni takó govoril ž njim.

„Ti se mi ne vidiš baš junak, ti ubogi sin Adamov,“ pravi gulj s sarkastičnim nasmihanjem.

„Za sedaj te hočem le nekoliko prepričati o svojej izvanredni moči,“ odgovori Ahminbeg in pobere krêmen iz potoka, pri kojem sta stala. „Ta kamen imá v svojej sredi tekočino; poskusi ti kamen stisniti takó, da se prikaže vên!“

Gulj prime kamen v róko, ga stiska in stiska ter poslednjič dá nazaj Ahminbegu rekóč: „To ni moči storiti in tudi ti se bodeš trudil zastonj!“

Ahminbeg se nasmehne. Prime spet kamen v roko, v katero je preje skril jajce, ga stisne, da zahrešči, in pcedí se mu rumenkasta tekočina skoz perste, in sicer, na silno čudenje gulja brez najmanjšega truda.

Mrak, ki se je začel razprostirati nad zemljo, je služil Ahminbegu na veliko korist. Položil je prvi kamen na tlà, pobral družega čisto različnega in ga pokazal gulju: „Gledi, tá kamen pak imá v sebi sól in naredí se ti, ako ge moreš zdrobiti. Dej, poskusi!“

Gulj se neizrečeno čudi. Vzame kamen v roko, ga obrača in stiska, da mu pride pot na čelo, a solí ne naredí! Dá Ahminbegu kamen, naj on poskusi promeniti v resnico, kar je pravil o njem. Le-ta dene malomaren kamen v roko, kamor je preje bil skrivaje pripravil sól, in v jednom trenutku od strani gulju nevidno kamen ter mu pokaže kepo solí.

Gulj pokusi sól. Njegovo čudenje nad pripravnostjo in tajno močjo našega čarovnika je doseglo verhunec. Začne ga skerbeti, da ne bi Ahminbeg rabil svoje izvanredne moči njemu v kvar.

„Zdaj pak bodeš videl ti tudi mojo ugíbnost in moč,“ izpregovori bojaznjivo gulj, pobere kamen in ga zalučí takó visoko, da je še le čez pol ure padel zopet na tlà. „Naredí zdaj ti, ker si takó pripraven, kar si videl, da sem storil jaz.“

„Tega sem se jaz naučil že pri svoji materi, ko sem imel komaj deset let,“ reče Ahminbeg, se pripogne k tlàm, kakor da pobera kamen, in potem mahne z rokó, kot bi ga zalučil. „Zdaj sem vergel kamen v luno, in mnogo let bi čakala zastonj, predno bi padel zopet doli.“

Gulj ga debelo gleda in njegov obraz priča jasno, da je izteknil mojstra nad soboj. Smatral je toraj kot najboljšo, pridobiti si prijateljstvo tega nevarnega družnika, dokler se mu ne ponudi ugodna prilika, ga uničiti.

„Ti najčudnejši vseh ljudi“, govori gulj Ahminbegu, „gledi, noč se širi nad nama in na nébesu se začenjajo blesteti zlate zvezde. Hočeš li iti z manoj v moje domovanje? Česar želiš, bodeš dobil pri meni, in ko se čez noč izpočiješ, zjutra okrepcan zopet popotuješ naprej. Počival bodeš izverstno na moji postelji in tudi vsakemu želodcu mi je moči postrežnemu biti.“

„Némam vzroka, tvojemu prijaznemu vabilu braniti se, in sprejemem je

dakle hvaležnega sercá. A pomni, ako zapazim pri tebi kakov nepošten namen v besedi ali dejanji, bodeš izgubljen.“

„Niti lasú se ti ne bodem doteknil, tó prisezam na glavo smertnega angelja! Običaji gostoljubnosti so mi sveti; kako bi torej grešil zoper nje in osobito še, kedar imám pod streho prijatelja, ki mi ni storil ničesa žalega.“

Pomirjen s tem zagotovilom guljevem gré Ahminbeg za njim po zavítih stezah, preko golega skalovja in globocih propadov in slednjič prideta do njegove prostrorne in še razsvetljene dupljíne.

„Tu je moj dom,“ izpregovóri gulj, in v njem bodeš našel vsega, česar potrebuješ, da se izpočiješ in okoristiš.“

In gulj pelje svojega gosta po različnih sobah, kazóč mu ondu nakupičeno bogastvo dragocenih tkanin, srebrá in zlatá in drugih stvari urópanih nesrečnim popotnikom, katere je bil izvabil v svoje zvitosti mrežo. Ahminbeg se čestokrat izpodtakne ob kostéh, na poti ležečih, v nós mu vdarja ostri duh na poln strobnenih človeških telés, in lasjé so mu jeli vstajati kvíšku.

„Bode-li tó dovolj za večerjo,“ reče gulj, vzdignivši s kupa na tléh s svojo veliko roko riža, da ga je Ahminbeg začuden gledal. Toliko bi dvignila bila komaj dva dobra junaka.

„Predno sem prišel k tebi, sem spravil pod ubogo streho svojega telesa celo jagnje in ne menje riža. Gladen torej nisem; ipak hočem se poslužiti tvojega darú, kakor se spodobi poštenemu gostu, kojega si tako prijazno sprejél in povabil.“

„Ti pak ne jéš surovih jedí, kakor mi“, nadaljuje gulj, „ti jih moraš preje kuhati. Tú je kotel. Jaz grem po derva, ti pak donesi ta čas vodé.“ In pokaže mu méh, sešit iz šestih volovskih kóz.

Kadar čudni gospodar dupljíne odide, vleče Ahminbeg težavno méh do studenca, ki je blizu ondu izviral iz skale ter se kmalu zopet izgubljal pod zemljo. „Kaj mi je storiti?“ si misli, „ako napolnim méh, bi moral biti močan kakor dvadeset ljudi, da ga nesem; nasprotno pak me požre ljudém sovražni velikan, ako izgubi vero v mojo moč in ugíbenost, katera ga sedaj berzdá.“ Kmalu ipak izumeje naš Ispahanec sredstvo v dosego svojega namena. Kopati začne plitev kanalu enak prekop od studenca do ognjišča, kjer se je imela kuhati večerja.

„Kaj je s teboj?“ zakričí gulj, ko se je bil povernil, „kaj stojíš tú, kakor da si primerznil? Jaz sem hotel vodé za kuho riža, a ti le-tó promišljaš? Znabiti ne moreš napolniti mehu in nesti hej?“ In blestéle so se mu velike očí notranje radosti.

„Tó bi mi bilo igra,“ pravi Ahminbeg, „a jaz sem ti hotel tudi za vprihodnje prihraniti mnogo časa in truda in dejanski pokazati, kakó te spoštujem, zató sem izkopal vódi pot v tvojo dupljíno, da bodeš lahko posodo kar podstavil in dobil vodé, kolikor ti bode potrebno. Človeški duh vé olajšati delo; a da bodem jaz gotov, rabim še malo časa,“ zaverne ispahanski junak gulja in koplje trudoljubívo naprej.

„Brezumnost!“ odgovóri gulj, zadene meh na rame, gre in prinese sam

vodé. „Jaz hočem vodo sam nositi tudi prihodnji čas. Sedaj nehaj s svojim kopánjem; delal bodeš jutri dalj, ako bodeš imel čas in veselje. Pojdiva pripraviti večerjo in jést, potlej se podava k počitku.“

Ahminbeg je bil seréno vesel, da se je také dobro izvil iz zadrége in se ni obotavljal, vbogati gospodarja svojega. Ko sta skuhala jed in se do sita nahranila, vležeta se na mehke pernaté postelje in pokrijeta z dragoce-nimi odejami — plenom vbogih v dupljino izvabljenih in umorjenih žrtev. Gulj je ležal malo oddaljen od Ahminbega in začne kmalu smerčati, kakor da že res terdno spi. Ahminbeg, ki ni nič prav upal svojemu „prijatelju“ ter se spomnil besed njegovih pri studencu: da bode delal jutri dalje, ako bode imel čas in veselje, Ahminbeg si ni mislil družega, nego da ga hoče gulj pokončati. Tej opasnosti se je bilo potrebno umekniti. Vstane tiho iz postelje, naredi iz blazin podobo, da se je videlo, kakor bi kdó spal v postelji, in ko jej še priveže čepico na verh in pokrije svojega umeteljstva delo, se skrrije v dupljine kot in pričakuje stvari, ki se imajo goditi.

(Konec prihodnjič.)

P e r v i z v o n .

Genzerik, kralj Vandalski, je v petem stoletji, kakor v zgodovini beremo, s svojimi surovimi ropajočimi trumami vso Laško deželo prehodil, in mesto Nola, ne daleč od Napolja, skorej popolnoma razdjal.

Vandalom pa ni bilo zadosti, da so cveteča mesta, vasi in dežele razdevali in uničevali, ampak so verh tega vse moške, stare in mlade, ki niso že v vojski poginili, seboj v Afriko v sužnost odpeljali.

Med temi, ki so bili od Vandalov v sužnost odpeljani, omenja zgodovina tudi mladenča, ki so mu sploh Pavel pravili. Njegov oče je bil medinar in je orožje koval; z drugimi vred je branil Nolo proti sovražniku, bil s sulico preboden in je tako viteško smert storil.

Po očetovi smerti je hotel mladi Pavel svojo mater hraniti in braniti. Po sreči se je bil pri svojem očetu izučil rokodelstva, in lahko bi bil s svojim zaslužkom sebe in mater živil in tudi še kaj prihranil.

Ali človek obrača, Bog pa oberne!

Ko so Vandali mesto razdevali in ropali, skrila se je uboga, zapuščena vdova s svojim edinim sinom v kleti svoje revne bajte; toda Vandali so jo vendar našli, ji sina vzeli in s seboj v sužnost odpeljali.

Uboga vdova v svoji nadlogi ni vedela kaj početi, pri kom in kje pomoči iskati. Na zadnje vendar nekaj stori? Popusti svojo oropano bajto in izpraznjeno mesto, vsede se zunaj mesta na trato, ter joče in zdihuje, nadjaje se, da bo s tem sovražnika, ki je imel ondi mimo iti, k usmiljenju ganila.

Ali namesti usmiljenja in dobrih besed morala je od Vandalov slišati gerdiš psovč in krohotanje; vendar pa jo poveljnik zagotavlja, da lahko svojega sina odkupi, ako more zanj plačati neki znesek denarja.

Toda, kje bo uboga, zapuščena vdova vzela ta denar, ker so jej sovražniki popolnoma vse pobrali in vsem, ki so bili v mestu? — Šla je sicer k svojim sorodnikom, ki so stanovali nekaj milj od Nole, ali tudi tam so Vandali vse oropali in denarja le ni mogla dobiti.

Nolani so imeli takrat moža, ki je bil v resnici oče ubogih, pomoč in pribežališče vseh nesrečnih, ki je nesrečnim delil pomoči z besedo in z djanjem, ter je hodil od mesta do mesta, od vasi do vasi, da je za svoje siromake miloščine bral. Ta velik mož je bil sveti Pavlin, Nolanski škof.

Ko tedaj naša vdova ni pomoči dobila pri svojih sorodnikih, vernila se je v Nolo, da bi pomoči iskala pri svetem škofu Pavlinu, ki je bil pravi oče vseh zapuščenih. — Sveti mož je do konca milo poslušal tožbe uboge matere, smilila se mu je, ali ker ni imel nič ne on, ne nobeden njegovih vernih, ki so bili vsi od Vandalov oropani, z najboljšo voljo in najgorkejšo ljubeznijo jej pomagati ni mogel.

Ali kaj je storiti svetemu možu? tukaj, in v takih okoliščinah je treba pomagati; brez pomoči ni nikoli nobenega od sebe pustil . . . Premišljuje in premišljuje, na zadnje ji takó govori: „Potolažite se, ljuba žena! jaz ničesar nimam, da bi vam pomagati mogel, vzemite mene za svojega sužnja, pojdite in mene ponudite Vandalom, namesti vašega sina, da morete sina iz sužnosti rešiti!“

Uboga vdova se prestraši, ko sliši té besede, in si misli, da se sveti škof le norčuje z njeno nesrečo; ali sveti Pavlin ji pravi, da se ne norčuje, da je to njegov terden sklep; svoje verne pa je s tem tolašil, da imajo večo potrebo njegove duhovne pomoči tisti, ki so od sovražnika v sužnost odpeljani, kakor oni, ki so ostali v domačiji.

Sveti Pavlin je tedaj sam rad v sužnost šel iz ljubezni in usmiljenja do svojih vjetih vernikov; in akoravno je moral v sužnosti prenašati tepenje, lakoto in žejo, zaničevanje in posmehovanje, vendar je bil vesel, da je s tem rešil sužnosti edinega sina žalostne matere. In kakor je bil domá tolašnik vseh ubogih in terpečih, ravno tako je tudi v sužnosti vse sosužnje kot dober oče tolašil in učil.

Naš mladenec, namesti kterega se je Pavlin podal v sužnost, se je bil izučil, kakor vemo, tistega rokodelstva, s katerim si je njegov oče nekđaj kruha služil; in akoravno ves čas, ko je suženj bil, ni mogel se v njem vaditi, vendar pa je mislil in premišljeval večkrat, kako bi se v tem rokodelstvu marsikaj še bolje naredilo.

Med drugim si je mislil, da bi se dal napraviti zvon, to je, iz bron viliti v primerni velikosti v podobi velikega obrnjenega keliha; na sredo bi se obesil bronast jezik, pa tako, da bi se lahko gugal. Mislil si je na dalej, da bi tak zvon, visoko nad cerkvijo obešen brez velike težave se dal gugati, ter bi s svojim močnim in ugodnim glasom tudi take k službi božji klicati mogel, ki daleč od cerkve stannjejo.

Ko je Pavel iz sužnosti rešen domú prišel, govoril je koj s tistim duhovnikom, ki je bil Pavlinov namestnik, in mu razodel svojo misel. Škofov

namestnik je bil tega vesel, ter si je prizadel, da je vse, kar je bilo k litju zvona potrebno, bilo pripravljeno.

Ko je naš mladi umetnik zvon srečno vtil, in škofov namestnik ga posvetil k cerkveni porabi, bil je zvon obešen pri ravno takrat novo sezidani cerkvi, zato da bi za naprej verne z zvonjenjem klicali k službi božji.

Táko je ustmeno izročilo od prvega zvona. Ali kar smo povedali, kakó in kdaj je bil prvi zvon vtil, ne moremo zamolčati slavne priložnosti, o kateri je ta zvon v prvič zvonil.

Sveti Pavlin, Nolanski škof, kazal je v sužnosti med Vandali v Afriki toliko čednost, modrost in neomagljivo poterpežljivost, da je s tem si zadobil posebno nagnjenje in milost naslednika kralja Genzerika. Ko je ne dolgo po tem kralj Genzerik umerl, izpustil je njegov naslednik iz sužnosti sv. Pavlina in vse njegove nesrečne tovarše, in dal jih je na svoje lastne stroške prepeljati čez široko morje na Laško. Tako je sv. Pavlin iz sužnosti rešil ne samo mladega Pavla, temveč tudi mnogo drugih Nolancev; pač je bil vreden, da je bil tudi od svojih vernikov z veliko častjo sprejet.

Ko je namreč s svojimi iz sužnosti rešenimi tovarši srečno prispel do Napuljske lóke, in je barka do brega priplavala: sprejelo ga je dvanajst že sivih mož, izmed imenitniših Nolancev, ki so mu tu sem nasproti prišli, da so ga kot rešitelja toliko njih somestjanov, in kot svojega škofa pohlevno pozdravili, ter do Nole celo pot spremili.

Ko je sveti škof bil že blizo Nole, na enkrat zagleda veliko množico svojih vernih, ki so mu s svojim začasnim dušnim pastirjem s procesijo šli na proti. Potem ko so se radostno pozdravili, plane iz množice naš mladi Pavel, pade na kolena pred svetim škofom in se mu očitno pred vsem ljudstvom zahvaljuje za rešitev iz sužnosti. In v tem trenutku občnega veselja in ginjenja zazvoni vpervič novi zvon, in naznanja iz zvonika doli vsem srečni prihod svetega škofa! Sveti Pavlin, in njegovi tovarši, ki niso še nikoli takó čarobnega glasu slišali, obstanejo začudeni kakor kamen, in od začudenja kar spregovoriti niso mogli. Kadar so pa svetemu možu povedali, čemú da je zvon narejen, in da ga je Pavel, ktereга je on sužnosti rešil, naredil, je neki umetniku té le besede rekel: „Ljubi moj sin! ti še mislil nisi, kolikanj si s to svojo iznajdbo pripomogel k poveličanju božje časti.“

To zgodovino prvega zvona sem tu po ustnem izročilu s tem namenom povedal, da verni bralci vejo, kako in kdaj so bili zvonovi iznajdeni; kateri bodi si v veselih, bodi si v žalostnih dnevih, k radosti polnemu „Gloria“ ravno tako, kakor k žalostnemu „Libera,“ bi rekel, kakor iz nebes doli nam kličejo, in opominjajo nas, da naj o času terpljenja in nadlog tako, kakor v veselji in sreči svoje oči, serca in roke k Njemu povzdigujemo, od ktereга nam dohaja vsak dober dar in vsaka prava dobrota!

Št. K.

Družba sv. Mohora.

Danešnje poročilo pričnemo s prežalostno novico, ki so jo sicer že razglasili vsi slovenski listi, o kateri pa „Besednik“ kot glasilo družbe sv. Mohora molčati ne sme, ker bitka zguba zadeva družbo in njeni odbor.

Bleda smert, ki tudi letos med našimi rodoljubi neusmiljeno pospravlja, nam je odtergala zopet enega najodličnejših rojakov iz naše srede — moža, ki ga Koroški in Celovski rodoljubi čislajo kot svojega starosta, ki ga družba sv. Mohora“ prišteva svojim ustanovnikom in domovina najzvestejšim sinovom.

Dne 4. oktobra je 73 let star po hudi bolezni sklenil blago življenje prečastiti gospod

P. Dragotin Robida,

dosluženi profesor Celovške gimnazije, bivši prednik tukajšnjega benediktinskega samostana, odbornik družbe sv. Mohora itd.

Dne 13. oktobra 1804 rojen v Malivasi na Kranjskem je stopil l. 1821 v Št. Pavlu v labudski dolini v red sv. Benedikta in je bil dne 8. septembra 1825 v mešnika posvečen. Ker so vsled posebne pogodbe benediktinci iz Št. Pavla tedanji c. kr. licej v Celovcu oskerbovali s potrebnimi učeniiki, bil je tudi Robida takoj po doveršenih viših šolah l. 1830 pozvan v Celovec, kjer je do leta 1875 učil naravoslovje in matematiko. Svojemu poklicu iz vsega serca vdan je bil tù živ izgled vseh učeniških čednost. Nikdar utrujena marljivost, temeljita učenost, najsvetejši red v vsem kinča značaj in delavnost blagega pokojnika. Ni čuda, da mu je bila mladina vsa skozi s takim spoštovanjem vdana, kakoršnega le malokteri učitelj uživa. In to spoštovanje so mu ohranili učenci tudi po dokončanih šolah. Sveta dolžnost pa nas Slovence veže, da Robidu hranimo hvaležen spomin. Ni sicer nas branil na političnem polji, ni v javnih zborih in na taborih zagovorjal narodne naše pravice in svetinje, tega mu njegov poklic, tega mu miroljubni, tihi značaj ni pripuščal; tem vestneje se je pa značajni rodoljub ravnal po zlatem Slomšekovem vodilu: „Malo govoriti, veliko delati, vse terpeti.“

Že takrat, ko so jele Bleiweisove „Novice“ pervokrat buditi narodno zavest in vabile domorodne moči na delo, stopil je Robida v kolo tistih zasluženih rodoljubov, ki so se trudili po primernih spisih in knjigah narod podučevati in izobraževati. Robidi gre med drugimi domoljubi tudi posebna zasluga, da se je osnovalo in oživeło društvo sv. Mohora. Že leta 1852 je bil voljen v osnovalni odbor in celih pet in dvajset let je v odboru vstrojno delal do svoje smerti. Marljivo je prebiral poslanske rokopise, pregledaval družbine račune in po toliko praktičnih nasvetih zeló podpiral odborovo delavnost in pospeševal družbin razvitek.

Pa tudi sam je pridno obdeloval slovstveno polje ter domače slovstvo obogatil s knjigami, ki so jih Slovenci pred njim težko pogrešali. Spisal je l. 1849 v gladki slovenščini: „Naravoslovje ali fizika“; sestavil je troje drugih podučnih knjig, ki so Slovincem prav dobro došle: „Zdravo telo — najboljše blago“; „Domači zdravnik v navadnih boleznih človeka“ I. natis l. 1854, II. natis l. 1861 in „Domači živinozdravnik.“ Več let je poslovenjeval tudi uradne liste Koroške deželne vlade. Zraven je bil marljiv sodelavec za nemški letnik Celovške gimnazije. Jernati spisi, ki jih je priobčeval v tem letniku, pridobili so Robidu častno ime tudi v daljnih učenjaskih krogih. Leta 1854 je opisal: „Entwicklungsgang der Physik von den ältesten Zeiten bis auf die Gegenwart;“ l. 1857: „Vibrations-theorie der Elektrizität“; l. 1858: „Magnetismus“; l. 1860: „Grundsätze einer naturgemässen Atomistik“ itd.

Tako je bil marljivi učenjak vedi in domovini v čast — nam vsem pa ostane žlahten izgled značajnega in delavnega domoljuba. Naj počiva v miru in blažen mu bodi spomin!

Po sklepu družbinega odbora bo de volitev novega odbornika dne 21. t. m. ob 1/2 12 uri v veliki dvorani tukajšnjega semenišča. Po §. 5 družbinih postav volijo novega odbornika v Celoveu stanujoči družbeniki izmed sebe.

(Konec prihodnjič.)

Kratkočasnice.

(Nabral L. Gorenjec-Podgoričan.)

V nekej družbi so se čudili nekemu modremu dečku, ki je vsakemu vprašanju urno, gladko in modro odgovoril. Neko gospo je žalila ta hvala, ker se nihče ni čudil tudi njenemu navzočnemu sinku, zato je porogljivo opomnila: „Premodri otroci radi oblazné na stare dni.“ — Pametni deček pa jej opomni: „Vi ste, gospa, v svojej mladosti gotovo bili jako modri.“

* * *

„Žid!“ — oponese neki surov in bedast spahija (Turški vlastelin) nekemu, ubogemu židu, „tvoj obraz kaže, da si ti jeden najmalopridnejših sleparjev!“ — „Kaj govorite, gospod?“ — popraša hladnokervno Žid — in začudi se: „doslé nisem znal, da je moje lice ogledalo!“

* * *

Nekdanje znanstvene akademije v Šalonu (Challons) je neki ud o nekej priliki Voltair-u opomnil: „Naša akademija je najstarejša hči Pariške akademije!“ — „Da“ — poterdi Voltair in zbadljivo nasmehne se, „a poleg tega je še zmerom krotka in dobra hčerka, ker doslé še ničesar nismo čuli o njej.“

* * *

Nekov ubožec je težko redil svojo množno družino, zato je pisal svojemu bratu, ki je bil bogat, da bi mu poslal nekoliko pomoči. Bogati brat je takoj o prvi postji odpisal: „Dragi brate! Tvojega poslednjega pisma, v katerem me prosiš pomoči, nisem prejel.“

Po lestvici.

V svojem sedmem letu je človek „strasten“, v štirinajstem „domišljiv“, v eden in dvajstem „zaljubljen“, v osem in dvajstem „duhovit“, v pet in tridesetem „voljen“, v dva in štiridesetem „častiželjen“, v devet in štiridesetem „pameten“, v šest in petdesetem „izkušen“, v tri in šestdesetem „spominjajoč se minolosti“, v sedemdesetem „zgrevan“, v sedem in sedemdesetem „star“, v štiri in osemdesetem „bolan“, v eden in devetdesetem „boječ se smerti“, v osem in devetdesetem „mertev“.

Nove knjige:

1. **Zgodbe svete katoliške cerkve.** Spisal Anton Lézar, bivši c. kr. profesor in katehet. Drugi popravljeni in pomnoženi natis. Založila družba sv. Mohora. Cena 40 kr., po pošti franko poslana 45 kr.

2. **Službovnik za c. kr. vojsko** po vprašanjih in odgovorih. Drugi del. (Bojna služba.) Sestavil in založil Andrej Komel, c. kr. stotnik.

3. **Kocenov zemljepis za narodne šole.** Poslovenil Ivan Lapajne. Cena 15 kr.

4. **Učitelj Dobrašin.** Podučna povest. Poslovenil Ivan Lapajne. Cena 8 kr.

Duhovske spremembe v Kerški škofiji.

Č. g. Tatzler Franc, fajmošter v pokoji je dobil faro Št. Urh na Godnici. Za provizorje so postavljeni čč. gg.: Šavbah Janez iz Štebna na Zili v Dvecerkvi; Šavbah Fr. iz Višarj v Gorenče; Oraž Ant. v Kotarče in Strojnik Jož. iz Št. Ruperta blizu Celovca v Čanče. Č. g. novomašnik Köhne Jož. pride za kaplana v Radlje. — Farni konkurs sta zveršila čč. gg. Primožič Bal., kaplan v Žabnicah in Cojer Šim., mestni kaplan v Št. Lenartu. — Umerl je dne 1. oktobra č. g. Šneider Tom. fajmošter v Čančah. R. I. P. — Fara Labud in kuracija na Suhi ste razpisani do 31. oktobra, fara Kotarče pa do 9. novembra. — Dne 24. oktobra bodo milostljivi gospod knezo-škof blagoslovili novo bolnišnico usmiljenih bratov v Št. Vidu.

Listnica.

Besednikova: G. Z. v V. Poravnano. — Vse častite gosp. naročnike, ki nam za tekoče leto niso še poslali naročnine, prav vljudno prosimo, da nam blagovolé poslati, kar nam gré.